

Интервю на министъра на отбраната Ангел Найденов за предаването „Това е България” на Радио „Фокус”

7 ноември 2013

Водещ: Започваме по темата с изграждането на телените заграждения на границата ни с Турция. По-рано в сряда комисарят по човешки права към Съвета на Европа предупреди, че идеята за строеж на такава стена не е добра. Определи я като неефективен и скъп метода за предотвратяване на влизането на бежанци. Очакваме коментара на министъра на отбраната Ангел Найденов, защото именно неговото министерство пое ангажимента чрез инженерните части да направи въпросната ивица от телени заграждения по границата.

Министър Ангел Найденов: Аз видях част от изявлението на комисаря Муйжниекс, ако правилно произнасям името.

Водещ: Точно така. Нил Муйжниекс.

Министър Найденов: Веднага ще кажа, че нито затваряме границата, нито изграждаме стена, нито пък правим затвори на нашата територия за чуждестранните граждани, влизащи в България. Разбира се, това е коментар и съответно информация, която ще дадат много по-подробно моите колеги, които имат повече право да говорят по тази тема. И това са министрите на външните работи, на вътрешните работи и на правосъдието. Но аз, разбира се, няма да си спестя моят коментар. Първо ще кажа, че загражденията, които правим, инженерните съоръжения, възпрепятстващи преминаването на наша територия са с дължина около 30 км. Не става дума за 100 или повече от 100 км телени заграждения. 30 км, малко над 30 км са тези инженерни съоръжения. Второ, нека да кажа следното. Ние си даваме сметка за всички ангажименти, които имаме като държава по различните конвенции и споразумения. Съответно си даваме сметка и за отговорностите, които сме поели като страна-член на различни международни организации, в това число по отношение на предоставянето на убежище, съответно на закрила и защита на бежанци или по принцип на чуждестранни граждани, които са се озовали на наша територия. Същевременно, обаче, ние не бива да забравяме, че имаме отговорности и към българските граждани. И имаме отговорности най-общо казано към сигурността на страната. Затова нека да си даваме сметка, че нелегалното преминаване на така наречената „зелена граница“, тоест

влизането на чуждестранни граждани не през гранично контролно-пропускателните пунктове, е престъпление по смисъла на закона. А това е нарушение всъщност не само по българското законодателство. Казах, че не затваряме границата. Ние на практика изграждаме съоръжения с дължина 33 км, в зона със силно пресечен релеф, който затруднява видеонаблюдението и съответно не позволява бърза реакция на гранично полицейските части от българската страна. Пак ще кажа, 33 км от близо 260 км граница с Турция.

Водец: 270 километра е дължината на границата.

Министър Найденов: Ясно, дават си сметка слушателите за каква част от границата става дума. Пак казвам, изграждаме съоръжение, което възпрепятства преминаването в една местност със силно пресечен релеф. Всъщност идеята тук каква е? Идеята на това съоръжение, от чието изграждане впрочем не сме във възторг и ние? Аз не мисля, че някоя от българските държавни институции изпада във възторг от това, че ще изграждаме подобно съоръжение по границата си. Но всъщност първото е да се възпрепятства влизането на наша територия по този начин и второ – да се насочат все пак тези чуждестранни граждани, които искат да влязат в България, към гранично-пропускателните пунктове. Там, където е мястото да се влиза в страната, съответно където могат да се направят всички онези процедури, които са необходими, като проверка на документи, съответно като някаква идентификация на хората, които влизат на наша територия. Ето това е, което се прави в случая. Или с други думи можем да кажем – едновременно с мерките за осигуряване на условия за настаняване и пребиваване на чуждестранните граждани, едновременно с мерките за ускоряване на процедурите за даване на съответния статут, на съответната преценка, ние засилваме рестриктивните мерки по границата. До степен, която да не позволява нерегламентирано и съответно незаконно влизане на наша територия. От друга страна, засилваме и рестриктивните мерки по отношение на тези чуждестранни граждани, които не отговарят на условията за получаване на хуманитарен статут или статут на бежанци. В това число, нека да кажа още веднъж, експулсираме нелегалните имигранти, които идват от страни, в които няма военни действия - те не отговарят на онези условия за получаване на статут. Разбира се, всички ние си даваме сметка – забраната не важи за хората, които бягат от кошмара на гражданската война в Сирия. И както всички виждат, българската държава полага достатъчно сериозни грижи и това от друга страна е едно огромно натоварване. И върху страната, и върху ресурсите на страната, и върху местните власти. Включително, разбира се, е

едно изпитание за хората, които живеят в районите, в които се настаняват бежанци.

***Водец:** Един кратък отговор на уточняващ въпрос за патрулите, господин министър, от плана на правителството за справянето с кризата с бежанците. Бе оповестено, че те ще се увеличат многократно като брой. В тези патрули ще участва ли и Българската армия?*

Министър Найденов: Не. Към този момент няма издадено подобно разпореждане, няма и съответно искане, отправено към Българската армия. Става дума за гранично полицейски патрули и части. Разбира се, в момента, в който бъде поискано съдействието на Българската армия, ние сме готови да окажем такова съдействие. Но към момента няма подобно искане и подобно разпореждане.

***Водец:** Минаваме към следваща тема. При вашето официално посещение в Унгария подписахте заедно с колежата ви Чаба Хенде Междуправителствено споразумение за опазване на военните гробове и военните паметни места. Да ни дадете подробности за това споразумение и предвиждат ли се подобни такива с други държави?*

Министър Найденов: Това беше една от посоките, в които можем да търсим практическите измерения на моето двудневно посещение в Унгария. Искам веднага да кажа, че съжалявам, че подписването на това споразумение и изобщо коментар по това споразумение, което е първо по рода си за България, някак си остана в сянка и потъна между многото новини, които се появяват всеки ден в страната. Сигурно е разбираемо, но пък от друга страна ми се ще наистина да акцентирам, да очертаем полезността на това споразумение за българската страна. В Унгария в момента има военни гробища и съответно военни гробове на 2 485 български военнослужещи, които са загинали на територията на страната. Те са в 66 военни гробища, като нека да кажем, че в Унгария по наши данни са загинали 3 370 войници и офицери. За съжаление, са идентифицирани останките само на 2 485 български военнослужещи. Това е първото Междуправителствено споразумение, чиято цел е да се уредят всички въпроси, свързани с идентифицирането на военните гробища, с достъпа до военните гробища и военните паметни места, поддържането на тези гробища и военни паметни места. Така че в този смисъл исках да подчертая значимостта на подписаното споразумение. Нещо повече – унгарската страна се ангажира за своя сметка да изгради и съответно да поддържа зелените площи, парковете към тези военни гробища. Другото,

което също не беше предмет на, според мен, съдържателен коментар, беше и участието ми в един ритуал по откриване и освещаване на мемориал на костница, в която бяха положени останките на около 60 български военнослужещи. Това беше ритуал на препогребване в гробищата на населеното място Шомодчичо в Южна Унгария. Така че нека да си даваме сметка – това е памет не само за хората, които са в съответното военно гробище. Аз казах, че в тези гробища се съхранява частица от паметта и от военната история на България, така че всички трябва да имаме съзнанието за значимостта на всичко това, което се е случило.

***Водец:** Подобни споразумения с други държави предвиждате ли?*

Министър Найденов: Подготвя се в момента споразумение с Германия. Подготвя се, то е в предмет на подготовка от 2011 г., в много напреднала фаза е споразумението. Предстои да бъде гледано вероятно на заседание на Министерския съвет, където да се одобри и съответно да се даде съгласие да бъде подписано. Става дума за това, че на територията на България има 111 гробища или отделни гробове, в които са погребани около 2 200 германски военнослужещи - войници и офицери. А на територията на Германия има 122 отделни гроба, които са на български военнослужещи, загинали по време на Втората световна война. В случая се подписва отново споразумение, което урежда понятията военни гробове, военни гробища, съответно загинали във войните. От друга страна осигурява защитата на военните гробища, достъпът до военните гробове и съответно поддържането на гробищата и на военните гробове. Ако щете създава се и един механизъм за двете страни, за начина, по който трябва да бъдат решавани тези въпроси. Това е смисълът на споразумението.

***Водец:** Създава се междуправителствена култура в тази област. Благодаря ви много за времето, което ни отделихте. Много ми се иска в една скорошна среща да поговорим по-сериозно за бюджета на отбраната за следващата година, защото там очевидно се задават доста прения?*

Министър Найденов: От моя страна имате съгласието за подобно участие, защото това е една изключително важна тема, която очертава политиката и основните ни приоритети и акценти за 2014 г.